

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00093&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00093. Профілактика бактеріального ендокардиту

Автори: Janne Laine, Essi Ryödi
Редактор оригінального тексту: Anna Kattainen
Дата останнього оновлення: 2018-09-18

Основні положення

- Підтримка належної гігієни ротової порожнини значно важливіша у профілактиці одонтогенного інфекційного ендокардиту, ніж профілактичне призначення антибактеріальних засобів.
- Також важливе значення мають належне лікування ушкоджень шкіри та догляд за шкірою в цілому.

Групи пацієнтів, які потребують антимікробної профілактики

- Антимікробна профілактика перед проведенням окремих втручань (див. нижче) доцільна у пацієнтів з наступними станами:
  - стан після протезування клапанів серця або їх пластики з використанням штучних матеріалів (включаючи transcatheter aortic valve implantation TAVI = транскатетерну імплантацію протеза аортального клапана) та MitraClip (мітральна кліпса)
  - інфекційний ендокардит в анамнезі
  - некоригована ціанотична вроджена вада серця, включаючи паліативне шунтування та втручання з використанням кондуїтів
  - оперована вроджена вада серця з резидуальними шунтами поруч із заплатою з синтетичного матеріалу або протезом

- протягом перших 6 місяців після наступних процедур: корекція вродженої вади серця, при виконанні якої використали синтетичний матеріал, шунти та кондуїти, а також, закриття дефектів за допомогою оклюдерів (як інтервенційним, так і хірургічним шляхом)
- реципієнти серцевих трансплантатів, у яких розвивається серцева вальвулопатія.

Процедури, при яких пацієнтам з групи ризику **рекомендована антимікробна профілактика**

[доказ
164745 | D]

- Антибіотикопрофілактика призначається перед процедурами, при яких порушення цілісності слизових оболонок потенційно може призвести до бактеріємії. Такі процедури включають, наприклад,
  - лікування зубів або періодонтологічні маніпуляції, що супроводжуються кровотечею з ясен (видалення зубів, кюретаж) або передбачають периапікальні маніпуляції (лікування кореневих каналів, резекція)
  - очищення кругової зв'язки зуба (видалення підясеневого каменю, кюретаж), що виконується стоматологом або стоматологом-хірургом
  - дренивання пазух верхньої щелепи
  - тонзилектомія, аденоїдектомія
  - бронхоскопія з інвазивними процедурами.
- При урологічних та гастроентерологічних втручаннях можливе інфікування в операційній ділянці слід санувати до процедури (якщо тільки процедура не проводиться для санування інфекції).

Протимікробна профілактика не потрібна

- Протимікробна профілактика інфекційного ендокардиту не потрібна, наприклад, при наступних процедурах:
  - стоматологічні процедури без кровотечі (пломбування зубів, лікування кореневих каналів, що не включає периапікальні ділянки)
  - місцева анестезія в ротовій порожнині
  - встановлення зубних протезів
  - чищення зубів пастою

- гастроскопія
- колоноскопія
- трансуретральна резекція простати)
- гінекологічні та акушерські процедури
- пологи та родорозрішення
- процедури на шкірі та м'яких тканинах (наприклад, видалення родимок).

Антибіотикопрофілактика ендокардиту

Пероральні препарати

- Препарати першої лінії
  - Амоксицилін: разова доза 2 г за годину до процедури, для дітей 50 мг/кг
- Альтернативні препарати для пацієнтів з алергією на пеніцилін
  - Цефалексин: разова доза 2 г за годину до процедури, для дітей 50 мг/кг (тільки при відсутності анафілактичної реакції на пеніцилін в анамнезі)
  - Кліндаміцин: разова доза 600 мг, для дітей 20 мг/кг
  - Азитроміцин: разова доза 500 мг, для дітей 15 мг/кг
  - Рокситроміцин: разова доза 300 мг, для дітей 10 мг/кг

Коментар експерта. Лікарський засіб Рокситроміцин станом на 13.05.2019 в Україні не зареєстрований

- Кларитроміцин: разова доза 500 мг, для дітей 15 мг/кг

Препарати для внутрішньовенного застосування

- Препарати першої лінії
  - Ампіцилін: 2 г інфузійно, для дітей 50 мг/кг
- Альтернативні препарати для пацієнтів з алергією на пеніцилін
  - Цефуросим: 750 мг-1,5 г інфузійно, для дітей 60 мг/кг (тільки при відсутності анафілактичної реакції на пеніцилін в анамнезі)
  - Кліндаміцин: 600-900 мг інфузійно, для дітей 20 мг/кг

- Профілактика завжди повинна покривати streptococcus viridans. Якщо пацієнт, який готується до процедури, вже знаходиться на антимікробній терапії, протимікробний препарат для профілактики ендокардиту вибирається з іншої фармакологічної групи, ніж той, що вже використовується. Таким чином, у пацієнта, який належить до групи ризику і вже отримує пеніцилін, за потреби, перед інвазивною процедурою може бути призначений кліндаміцин або макролід.

Пов'язані посилання

- Клінічні настанови [\[пов'язані 00601\]](#) Prevention of bacterial ...]

Джерела інформації

R1. Habib G, Lancellotti P, Antunes MJ et al. 2015 ESC Guidelines for the management of infective endocarditis: The Task Force for the Management of Infective Endocarditis of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by: European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), the European Association of Nuclear Medicine (EANM). Eur Heart J 2015;36(44):3075-128. [\[PubMedID|26320109\]](#)

R2. Prevention of infective endocarditis. Guidelines from the American Heart Association (AHA). Circulation. 2007;116:1736-1754 [\[PubMedID|17446442\]](#)

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 04745](#). Antibiotics for the prophylaxis of bacterial endocarditis in dentistry.
Дата оновлення: 2014-07-28
Рівень доказовості: D
Резюме: There is insufficient evidence whether antibiotic prophylaxis is either effective or ineffective against bacterial endocarditis after an invasive dental procedure.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00093   Ключ сортування: 004.081   Тип: EBM Guidelines

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2018-09-18

Автор(и): Janne LaineEssi Ryödi   Автор(и) попередніх версій статті: Petteri Kosonen   Редактор(и): Anna Kattainen
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe   Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines   Internal medicine   Cardiology   Infectious diseases   Dental medicine

Ключові слова індексу

speciality: Infectious diseases   speciality: Internal medicine   speciality: Cardiology   speciality: Dental medicine
mesh: Antibiotic Prophylaxis   Dental procedures   Endocarditis   Endocarditis prophylaxis   mesh: Endocarditis, Bacterial
Prophylaxis   mesh: Anti-Bacterial Agents   Bacteremia   mesh: Heart Defects, Congenital   mesh: Heart Valve Diseases
mesh: Heart Valve Prosthesis   mesh: Surgical Procedures, Operative   icpc-2: A23   icpc-2: A44   icpc-2: K44   icpc-2: K70
icpc-2: K71   icpc-2: K83